

OBČINA SVETI ANDRAŽ
V SLOVENSКИH GORICAH

POBEG SKOZI ČAS

V ŠOLO Z ANDRAŽEM

MENEKÜLÉS
AZ OKTATÁS
TÖRTÉNETÉBE
ANDRAŽ VEZETÉSÉVEL

ESCAPE TO
SCHOOL
THROUGH TIME
WITH ANDRAŽ

Zgradba stare šole iz leta 1864 v Vitomarcih.

Montažno zgradbo Osnovne šole Vinka Jurančiča so odprli leta 1976.

Kompleks nove vitomarske šole, vrtca in telovadnice je bil odprt leta 2006.

POBEG V ŠOLO SKOZI ČAS Z ANDRAŽEM

IZDAJATELJ:

Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah

ZA IZDAJATELJA:

Darja Vudler

BESEDILO SESTAVILI:

Podjetje DIGIFOT v sodelovanju z Občino Sveti Andraž
v Slovenskih goricah in POŠ Vitomarci

OBLIKOVANJE, ILUSTRACIJE IN TISK:

DIGIFOT, fotografija in tisk d.o.o., Lendava

FOTOGRAFIJE:

Arhiv Občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah

NAKLADA: 600 izvodov

KRAJ IN LETO IZIDA: Vitomarci, 2018

CENA: brezplačni izvod

KONTAKTNI NASLOV IZDAJATELJA:

Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah,
Vitomarci 71, 2255 Vitomarci

SPLETNA STRAN OBČINE: www.sv-andraz.si

SPLETNA STRAN PROJEKTA:

<http://escape.project-escape.eu/sl/>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.3(497.4Vitomarci)(091)

POBEG v šolo skozi čas z Andražem = Menekülés az oktatás történetébe Andraž vezetésével = Escape to school through time with Andraž / [besedilo sestavila podjetje Digifot v sodelovanju z Občino Sveti Andraž v Slovenskih goricah ; ilustracije Digifot, fotografija in tisk ; fotografije arhiv Občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah]. - Sveti Andraž v Slovenskih goricah : Občina, 2018

ISBN 978-961-288-338-6

1. Vzp. stv. nasl.

294248448

Spoštovani,

pred vami je sodoben, slikovno bogat in nazoren učbenik z nalogami, v katerem deček Andraž na zanimiv način prikaže šolstvo skozi čas v Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Namenjen je predvsem vam, učencem, saj boste ob prebiranju zagotovo spoznali veliko zanimivosti in si ustvarili primerjavo šolstva nekoč in danes. Verjamem pa, da ga boste z veseljem prelistali tudi starejši in obudili spomine na svoje šolske dni.

Šolstvo v naši občini ima bogato tradicijo. S čezmejnimi projekti »ESCAPE« smo želeli to zgodovino ohraniti in jo na zanimiv način prikazati današnjim generacijam. V enodnevnih ali večdnevnih delavnicah lahko doživite sprehod po skrivnostni ravnici, kjer boste obiskali točke strpnosti in si ogledali kje in na kakšen način je nekoč potekal pouk. Zadnja točka je starinsko-moderna muzejska učilnica, ki je nastala v sklopu projekta, kjer se lahko udeležite delavnic lepopisa ali lepega vedenja, poskusite pa lahko tudi kakšen je občutek kaznovanja v oslovski klopi ali s klečanjem na koruzi.

Verjamem, da boste skozi ta projekt in ob prebiranju učbenika doživeli marsikatero novo spoznanje. Na šolske dni imamo ljudi različne spomine, ki v vsakem izmed nas zbujajo drugačne občutke. Odločitev, kdaj je bilo zabavneje hoditi v šolo, nekoč ali danes, pa prepuščam vam.

Prijetno branje in reševanje.

Darja Vudler, županja
Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah

- **1791** – prične se šolstvo pri Sv. Andražu in traja dve leti.
- Do leta **1799** – ni pouka, saj ni ne poslopja ne učitelja, ki bi poučeval.
- **1812** – prične se redna šola v mežnariji - od sedeminpetdeset šoloobveznih otrok jih pouk obiskuje le trinajst.
- Do leta **1864** – ni stalnega šolskega poslopja, pouk se seli med mežnarijo, Matjažovo in Druzovičevo hišo.
- **Pomlad 1864** – prične se izgradnja šolskega poslopja, jeseni se prične izvajati pouk.
- Do leta **1889** – šola je enorazredna, učenci pouk obiskujejo celodnevno – starejši dopoldan in mlajši popoldan.
- **1889** – dogradi se prizidek – šola postane dvorazrednica. V zgornjem nadstropju je bila učilnica, v pritličju pa stanovanje za učitelja in telovadnica.
- **1894** – zaradi povečanega obiska pouka se šola poveča v štirirazrednico, iz telovadnice se uredi še ena učilnica. Uveden je bil pouk ženskih ročnih del, obiskuje ga petindevetdeset učenk.
- **Čas prve svetovne vojne** – obisk pouka je slab, šola je večkrat zaprta zaradi pomanjkanja drv. Učenci so v šoli pletli nogavice in kape za vojake, nabirali zelišča ter pomagali pri zbiranju oblačil, obutve in papirja za potrebe države, učitelji pa so se ukvarjali z administrativnimi deli.
- **Med obema vojnama** – stanje se izboljša, obnovi se šolsko poslopje, uredi vrt pred šolo.
- **Čas 2. svetovne vojne** – šolsko poslopje zavzame okupator. Slovenski učitelji so nadomeščeni z nemškimi, prisilno morajo oddati vse slovenske knjige. Pouk poteka v nemškem jeziku.
- **1944** – šolo zavzamejo nemški orožniki in jo spremenijo v utrjeno postojanko.
- Po osvoboditvi leta **1945** – šola je petrazredna, učenci imajo slabo predznanje, so nedisciplinirani in posledično je tudi slab učni uspeh.

STE VEDELI?

Dvakrat letno so bili šola in učenci nadzorovani s strani šolskega nadzornika in okrajnega dekana. Izpit je zajemal znanje učencev iz splošnega šolskega znanja in verouka. Pouk je potekal od septembra do aprila, od aprila do septembra pa so bili učenci doma, saj so morali pomagati na kmetijah, »viničarijah« in »želarijah«.

- V naslednjih letih je uvedena mlečna kuhinja za toplo malico učencev, obnovljena je notranjost objekta, drvarnica in vzpostavljena elektrika. Otroci so naročeni na Ciciban, Pionir in Pionirski list, kraj obiskuje potujoča knjižnica.
- Do leta **1960** – pouk poteka dopoldne in popoldne, 6., 7. in 8. razred poučujejo v kombiniranih oddelkih.
- Leta **1961** – ukinjena sta 7. in 8. razred, otroci šolanje nadaljujejo v Cerkenjaku ali v Juršincih.
- Leta **1976** v času Socialistične federativne republike Jugoslavije poteka svečana otvoritev nove in moderne montažne šole. Obsega pet učilnic, zbornico, vrtec, kuhinjo in avlo ob šoli ter športno igrišče, imenuje se Osnovna šola Vinka Jurančiča.
- **2006** – otvori se nova Podružnična osnovna šola Vitomarci, šola, kot jo vidimo danes. Moderna, svetla in obsega vrtec, telovadnico, zbornico, knjižnico, jedilnico in kuhinjo ter učilnice za šest razredov.

(VIR: Iz majhnega raste veliko, str. 10–27)

ZANIMIVOST

Danes je v stari šoli občinska uprava, turistično informacijski center, pošta in zdravstvena ambulanta.

NALOGA: »Preverjanje znanja«, da vidimo, koliko ste se naučili o razvoju šolstva na območju Občine Sv. Andraž. Odgovorite na spodaj navedena vprašanja.

1. Katerega leta se je prvič izvajal pouk pri Sv. Andražu?

- a.) leta 1812
- b.) leta 1791
- c.) leta 1864

2. Do leta 1899 so otroci pouk obiskovali le dopoldan.

- a.) DRŽI
- b.) NE DRŽI

3. Na kakšen način so zbirali denar za šolske potrebščine?

- a.) s prodajo zelenjave in sadja, ki so ga pridelali na šolskem vrtu
- b.) s prirejanjem vesellic in iger
- c.) denar in potrebščine so zbirali od vrat do vrat

4. V času katere države je bila otvoritev nove montažne šole, Osnovne šole Vinka Jurančiča?

- a.) Demokratična federativna Jugoslavija
- b.) Republika Slovenija
- c.) Socialistična federativna republika Jugoslavija

Pozdravljeni,
gospod, kdo
pa ste?

Sem učitelj, narodopisec in krajevni zgodovinar. Tukaj, pri Svetem Andražu, že 22 let poučujem in sem nadučitelj. Zelo imam rad zgodovino. Pišem kroniko župnije Sv. Andraž, šolsko kroniko, kot član ptujske čitalnice pa spominsko brošuro ob 25–letnici njene društvene dejavnosti.

Zanimivosti o Ivanu Strelcu:

- Ustanovil je šolsko čebelarstvo – paviljon z 8 družinami.
- Osnovno šolo je obiskoval v Markovcih in na Ptuj, nadaljeval pa učiteljsko pripravnico v Mariboru. Po končanem šolanju je služboval na Ptuj in pri Sv. Juriju ob Ščavnici. **Ivan Jurančič**, čebelarški strokovnjak, je bil njegov najožji sodelavec in prijatelj. Strelec mu je pomagal pri organizaciji čebelarskih tečajev in shodov.
- Bil je prvi tajnik Slovenskega čebelarskega društva za Spodnjo Štajersko in podružnice, ustanovljene v Gomilcih, ter soustanovitelj obeh čebelarskih organizacij.
- Držal se ga je vzdevek Slavec Slovenskih goric, saj so ga ljudje poznali kot veselega in odličnega pevca tenorista, ustanovil je pevski zbor, kar je bilo v teh časih redkost.
- Ustanovil je bralni krožek leta 1895, iz katerega se je pozneje razvilo Kulturno umetniško društvo Vitomarci.
- Zbiral je pravlјice iz ptujskega okoliša in jih tudi izdal.

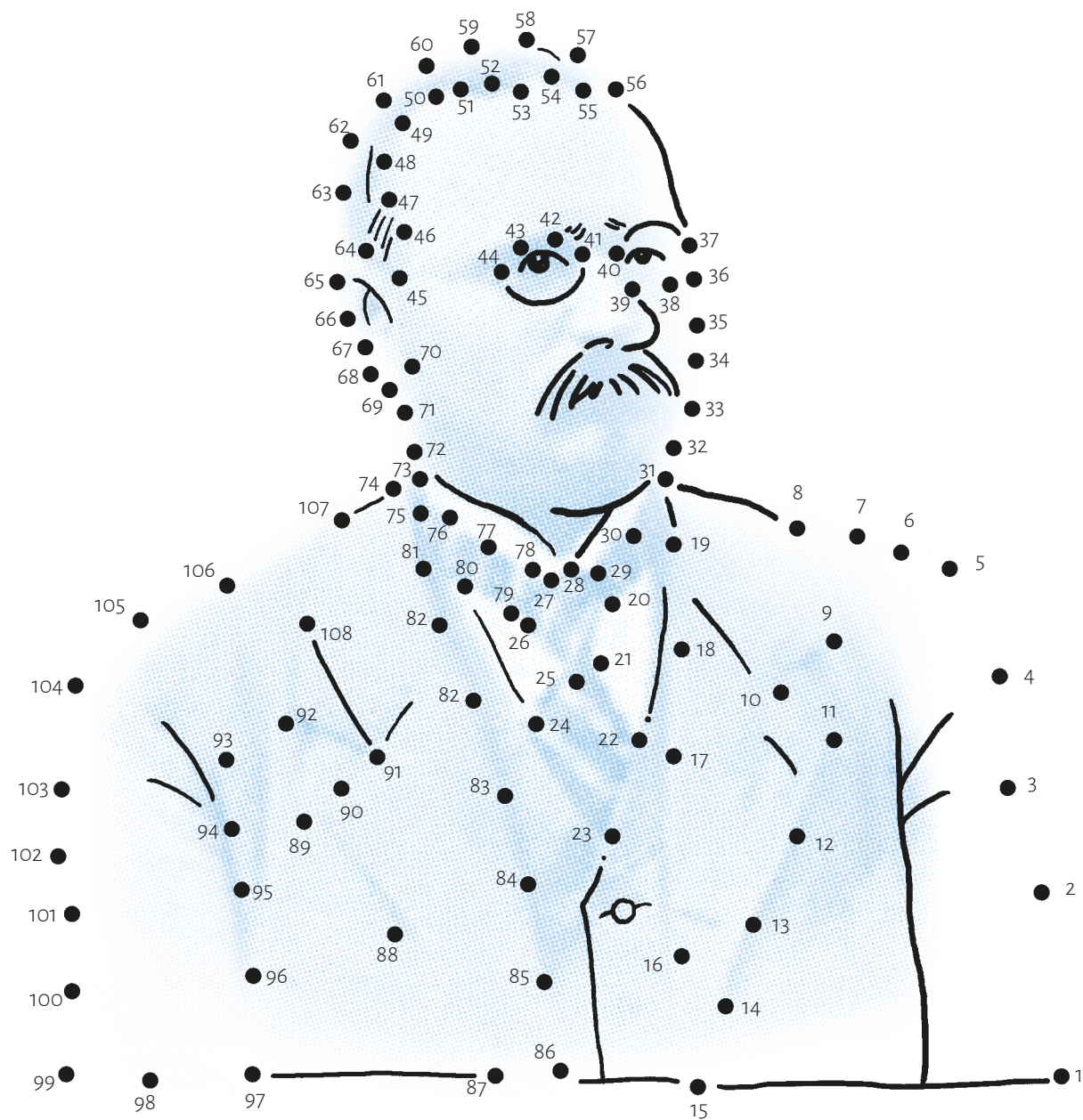
(VIR: <http://www.spodnjepodravci.si/osebe/strelec-ivan/79/>)

STE VEDELI?

Ivan Strelec se je rodil leta 1864 v Novi vasi pri Markovcih v premožni kmečki družini. Umrl je leta 1914 v Mariboru.

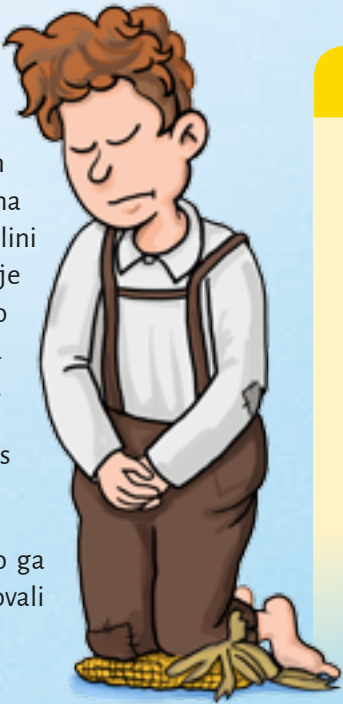
NALOGA: Povezovanje števil. Pravilno povezane številke dajo obraz osebe (Ivana Strelca).

Leta nazaj, ko so šole obiskovali naši babice in dedki, je bil sistem vzpostavitve reda pri pouku bistveno drugačen. Učitelji so bili bolj strogi in so imeli več »pravice«, s katerimi so si naredili v razredu red in mir. V šolah je vladal red, disciplina in strahospoštovanje. Leskova palica, šiba in ravnilo—to je bila oprema v vsaki učilnici in učitelji so jo s pridom uporabljali pri nedisciplini učencev. Med kazni osramotitve je spadalo predvsem sedenje v oslovski klopi, klečanje na koruzi ali polenih, mnogokrat so učitelji uporabljali tudi zmerljivke in žaljivke ter se niso ozirali na to, ali bo tak način vzgoje pustil posledice na otrokovi duševnosti.

Otroci so temeljito premislili, preden so kakšno ušpičili, saj so s tem tvegali takšno in drugačno kazen.

Vedenje otrok je bilo v preteklosti zelo pomembno, saj so ga ocenjevali in učenci z negativno oceno iz vedenja niso napredovali v višji razred.

STE VEDELI?

Črne in zlate bukve so bile knjige, v katere so učitelji zapisovali imena porednih in pridnih učencev.

NALOGA: Poskusi razvrstiti fotografije šolstva od najstarejše do najnovejše.

ANEKDATE IN OBIČAJI IZ ŠOLSKE KRONIKE

- Zaradi slabega in nerednega obiskovanja šole se **od 26. 7. 1885** družina kaznuje z globo enega goldinarja.
- **Leta 1885** se razvije ideja, da se šola postavi v Slavšini. Ljudje iz Slavšine otrok niso pošiljali v šolo, zato so se bali in z vsemi močmi uprli: »Ker dober učitelj tudi v Slavšini za službo prosil ne bo, a ljudstvo nikakor ne spredvidi, kako bi si zaslužilo ono tam imeti kazensko situacijo in kaznovanega učitelja, ki gotovo z veseljem, ljubeznijo in dobrim uspehom otrok poučeval ne bo.«
- »V šolskem letu **1915/16** se je kljub vsem težkočam uvedla na tukajšnji šoli šolska kuhinja. Krajni šolski svet je prispeval v denarju, otroci pa so pobirali po hišah živila in denar, a so le malo dobili. Nekateri v resnici niso zmogli dati, drugi niso hoteli. Sploh je bilo vse prebivalstvo – premožno in ubožno – šolski kuhinji nenaklonjeno.«
- **Leto 1955/1956:** »Mnogo učencev naše šole je zdravstveno zelo šibkih in podhranjenih. Učenci so prihajali v šolo tudi po 6 km čestokrat brez kosila (pouk je potekal tudi popoldan). Starši uporabljajo otroke za razna opravila, celo težka dela. Opozoriti je bilo, da so učenci slabo oblečeni, pozimi pa so brez dobre obutve. Tudi pijančevanje je eden izmed vzrokov, da skrbe starši premalo za svoje otroke. Na šoli smo učencem delili mast kot pomoč Rdečega križa, da bi se vsaj malo okrepčali.«
- **Leta 1970** je na šolo prišla snemalna ekipa RTV Ljubljana. Posneli so nekaj kadrov za oddajo »Zaradi naših otrok«, s katero so hoteli prikazati socialne razlike med šolarji v Slovenskih goricah, Halozah, Kozjanskem in šolarji v Ljubljani. Kot odmev na to oddajo je ljubljanska tovarna zdravil Lek poslala darilne pakete – ponošene, a še zelo dobro ohranjene obleke in obutve.

ZANIMIVOST

Leta 1963 se je 33 učencev udeležilo izleta na Gorenjsko. Prevoz do železniške postaje na Ptuj je omogočila Kmetijska zadruga Jože Lacko Ptuj – otroke so prepeljali s traktorjem.

NALOGA: Kakšne so bile dnevne navade naših prednikov, v kaj so verjeli in na kakšen način so se proti nesrečam borili, najdeš v spodnjem besedilu. V stavke vpiši manjkajoče besede:

Če pride tuji _____ v hišo, naj se vsede, drugače otrokom spanje odnese. (ločkev)

Ako pride toča, začno _____ buklje navskriž pred prag metati. (diosnepjog)

Ako nekdo pri pozdravljanju _____ ne vzame raz glave, ali sploh ne pozdravi, pove se mu:

»Ali imaš _____ pod klobukom?« (uboklak; čiatp)

Pisanje in lepopisne vaje so pričeli poučevati že v srednjem veku, v šolskih načrtih jih najdemo že leta 1774. Najprej so pisali na voščene tablice, nato so s črnilom in peresom pisali na pergament in nato na papir. Poučevali so ga v vseh razredih osnovne šole po dve uri na teden. Tako so otroci spoznavali pravilno držo telesa, predvsem rok in prstov ter taktiranje. Z uredbo Marije Terezije je bil izdan osnovnošolski zakon – Splošna šolska naredba, ki je predpisovala tudi javno ocenjevanje učencev ob koncu prvega semestra in ob koncu šolskega leta.

Pri nadzoru šole in izpitu učencev iz splošnega učnega znanja in verouka so učitelji morali predati zvezek učencev z lepopisom, da ga je šolski nadzornik pregledal ter ocenil. Cilj lepopisja je bil pridobiti razločno in prijetno pisavo ter rokopis.

Kot samostojni predmet v šolah je bil ukinjen okrog leta 1959, dodali so ga v predmet slovenski jezik in so pisanje ocenjevali kot obliko celotnega izdelka.

(VIR: <http://www.ssolski-muzej.si/slo/aboutmuseum.php?page=11>)

NALOGA: Kako pa si ti doživel »Pobeg v šolo skozi čas«? Lepopis je nekoč imel večjo težo kot danes. Če pregledamo zapiske naših babic in dedkov, so se vsi trudili lepo pisati, kar se pri njihovi pisavi pozna še danes. V lepopisu napiši, kako si doživel »Pobeg v šolo skozi čas«? Opiši svoje doživetje!

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 horizontal blue lines spaced evenly across the page, typical of notebook or legal stationery. The lines are thin and light blue, set against a plain white background. There are no margins, text, or other markings on the page.

ANDRAŽ NAM PREDSTAVI MUZEJSKO INTERAKTIVNO UČILNICO

Muzejska interaktivna učilnica je vzpostavljena v namen prikaza razvoja šolstva pri nas in je sestavljena iz dveh delov. V starejšem delu je oprema učilnice in šolski pripomočki okrog leta 1900. Lesene klopi, tabla s kredo s stojalom ter tablice s kredo namesto zvezkov. Drugi del je urejen na moderen način z modernim šolskim pohištvo, interaktivno tablo in projektorjem ter računalniškimi tablicami.

V učilnici se odvija del produkta »Pobeg v šolo skozi čas«, skozi katerega lahko skozi delavnice spoznate razvoj šolstva pri nas, si ogledate animacijski predstavitveni film šolstva skozi čas, šolske disciplinske ukrepe in starinske razstavljene eksponate. Drugi del delavnice se odvija v učilnici na prostem, kjer si lahko ogledate kulturne spomenike in znamenitosti na poti strpnosti, sprehodili pa se boste tudi po skrivnostni ravnici okrog cerkve. Udeleženci na zanimiv način spoznajo razvoj šolstva v naši občini, katerega korenine segajo daleč v leto 1791.

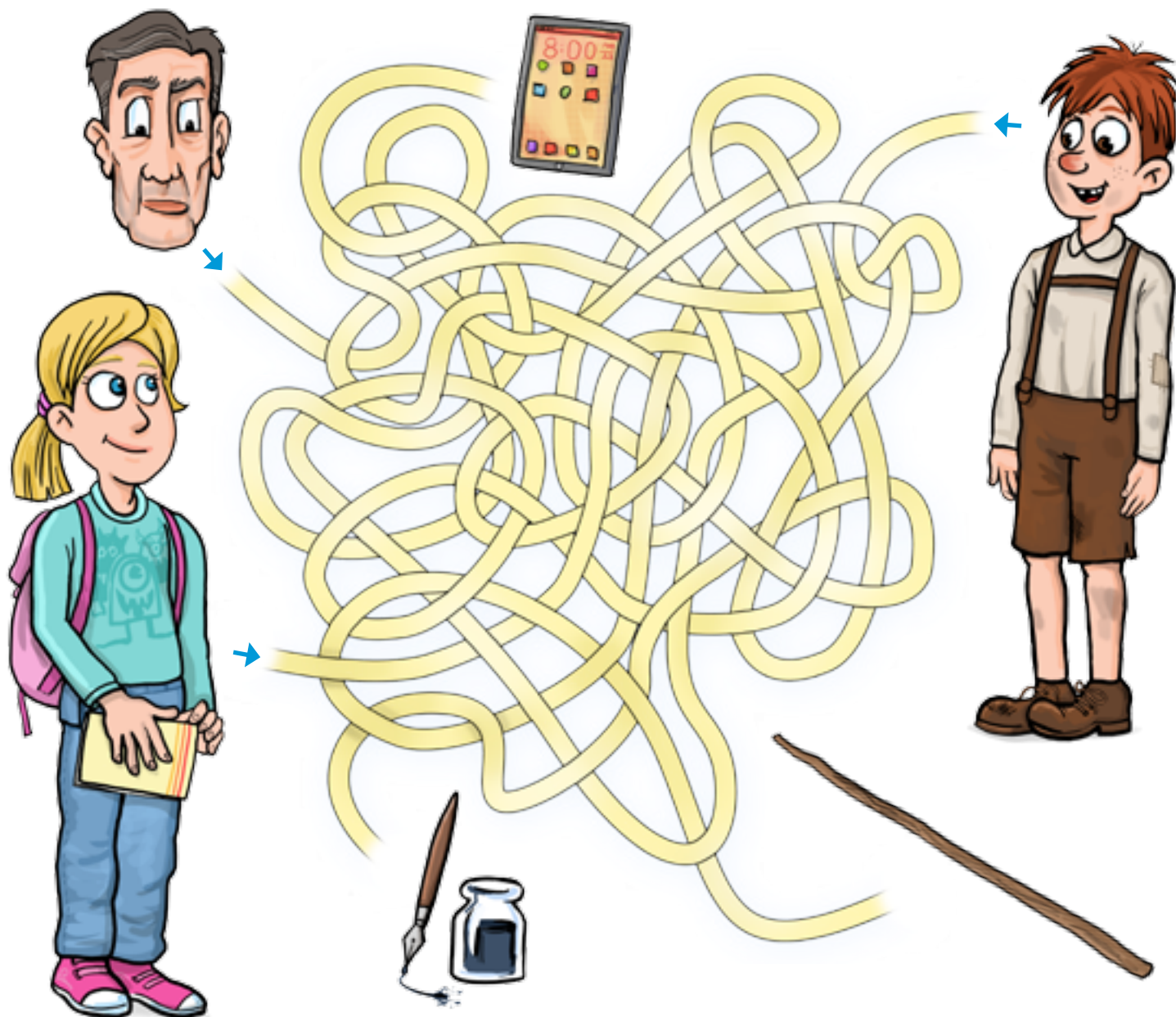
NALOGA: Ob spodnji sliki opiši, kaj se je v šolstvu spremenilo.

[illegible]

	NEKOČ	DANES
A	Starši so bili zaradi nepošiljanja otrok v šolo denarno kaznovani.	Denarnega kaznovanja ni, so pa starši kazensko odgovorni, če otrok ne pošiljajo v šolo, saj je osnovna šola danes obvezna.
B	Učitelji so lahko poznali in se zanimali za socialno stanje družine.	Učitelji se s to tematiko ne smejo ukvarjati, z njo se ukvarjajo le svetovalne službe, te pa so zavezane k molčečnosti.
C	Otroci so bili zaradi slabega vedenja kaznovani z oslovo klopjo in tudi s fizičnimi kaznimi.	Vsakršno fizično kaznovanje je prepovedano.
D	V šolah so preverjali, ali imajo otroci uši, jim celo prali glave v šolah in dajali šampone za domov.	Vsakršno pregledovanje otrok in javno izpostavljanje je prepovedano.
E	Veliko število otrok v razredu.	Majhno število otrok v razredu.
F	Pomanjkanje učiteljev.	Preveč usposobljenih učiteljev.
G	V šolo se je hodilo izključno peš, tudi po več kilometrov.	Odlično organizirani šolski prevozi, ki prevažajo otroke v šolo in iz nje tudi po večkrat dnevno. Prvošolci morajo imeti v šolo spremstvo.

NALOGA: Poveži 3 različne osebe s predmeti, ki spadajo k njim.

Vitomarci régi iskolaépületében 1864-től folyt az oktatás.

1976-ban nyílt meg a könnyűszerkezetű Vinko Jurančič Általános Iskola.

2006-ban nyílt meg a Vitomarci általános iskola korszerű épületkomplexusa.

MENEKÜLÉS AZ OKTATÁS TÖRTÉNETÉBE ANDRAŽ VEZETÉSÉVEL

KIADÓ:

Sveti Andraž v Slovenskih goricah Önkormányzat

A KIADÁSÉRT FELEL:

Darja Vudler

SZÖVEGET KÉSZÍTETTE:

A DIGIFOT nyomda közreműködésével készítette
a Sveti Andraž v Slovenskih goricah Önkormányzata és
POŠ Vitomarci

MAGYAR FORDÍTÁS:

Harmat Császár Jolanda

GRAFIKAI TERVEZÉS, ILLUSZTRÁCIÓ ÉS NYOMTATÁS:

DIGIFOT, fotografija in tisk d.o.o., Lendva

FÉNYKÉPEK:

Sveti Andraž v Slovenskih goricah Önkormányzat archívuma

PÉLDÁNYSZÁM:

600 darab

A KIADÁS HELYSZÍNE ÉS IDŐPONTJA:

Vitomarci, 2018

A KIADVÁNY ÁRA:

ingyenes példány

A KIADÓ ELÉRHETŐSÉGEI:

Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah,
Vitomarci 71, 2255 Vitomarci

A KÖZSÉG HONLAPJA:

www.sv-andraz.si

A PROJEKT HONLAPJA:

<http://escape.project-escape.eu/sl/>

Kedves olvasó!

Ebben a feladatokkal kiegészített, korszerű, képekben gazdag és szemléletes tankönyvben egy kisfiú, Andraž, érdekes módon mutatja be Sveti Andraž v Slovenskih goricah önkormányzata iskola-történetét.

Elsősorban nektek, tanulóknak, készült, mert lapozgatása közben sok érdekes dologgal ismerkedhettek meg, és így összehasonlíthatjátok az egykori és a mai oktatási rendszert. Meggyőződésem azonban, hogy az idősebbek is örömeiket lelik benne, és közben felidézik régmúlt iskolai éveiket.

Önkormányzatunk területén az oktatásnak gazdag hagyománya van. Az „ESCAPE” határon átnyúló együttműködési projektben ezt a történelmet kívánjuk ápolni és vonzó módon bemutatni a mai nemzedékeknek is. Az egy vagy többnapos műhelyfoglalkozások során végigsétálhatunk a titokzatos síkságon, bejárhatjuk a toleranciapontokat, és azt is megtudhatjuk, hol és hogyan zajlott a régi időkben az iskolai tanítás. Az utolsó állomás, a projekt keretén belül kialakított, a régi és a korszerű módszereket bemutató múzeumi osztályterem, ahol műhelyfoglalkozás keretén belül szépírást és jó magaviseletet lehet tanulni, de az is kipróbálható, milyen érzés büntetésből számárpadban ülni vagy kukoricán térdelni.

Meggyőződésem, hogy a projekt által és a tankönyv lapozgatása közben sok újat lehet megtanulni. Iskoláséveinkhez különböző emlékek fűződnek, amelyek mindenkiben más-más érzelmeket keltenek. Hogy régen vagy most szórakoztatóbb-e iskolába járni, ezt pedig mindenki döntse el egyedül.

Kellemes olvasást és sok sikert a feladatok megoldásához.

Darja Vudler, polgármester

Sveti Andraž v Slovenskih goricah Önkormányzata

- **1791** – Sv. Andraž településen beindul és két évig tart az oktatás.
- **1799**-ig nincs oktatás, mivel nincs se épület, se tanító, aki tanítana.
- **1812** – rendes oktatás kezdődik a paplakban – az ötvenhét iskolaköteles gyerekből csupán tizenhárom jár iskolába.
- **1864**-ig nincs állandó iskolaépület, a tanítás váltakozva a paplakban, valamint a Matjaž és a Druzovič család házában folyik.
- **1864 tavasza** – elkezdődik az iskolaépület építése, ősszel megindult a tanítás.
- **1889**-ig az iskola egyosztályos, a tanítás egész napos, az idősebbek délelőtt, a fiatalabbak délután látogatják a tanítást.
- **1889** – az iskolaépület bővítése – kétosztályos lesz az iskola. Az emeleten a tanterem, a földszinten a tanítólakás és a tornaterem.
- **1894** – a tanulói létszámnövekedés miatt négyosztályosra bővül az iskola, a tornateremből újabb tanterem lesz. Bevezetik a női kézimunka oktatást, amelyet kilencvenöt lánytanuló látogat.
- **Az első világháború időszaka** – az iskola látogatottsága gyenge, tűzifa hiány miatt többször kellett tanítási szünetet elrendelni. Az iskolában a tanulók harisnyát és sapkát kötöttek a katonáknak, gyógynövényeket gyűjtöttek, valamint állami felhívásra segítettek a ruházat, lábbeli és papírgyűjtésben, a tanítók pedig adminisztrációs munkát láttak el.
- **A két háború között** valamelyest javult a helyzet, felújították az iskolaépületet, és az iskola előtt konyhakertet alakítottak ki.
- **A 2. világháború idejében** – az iskolaépületet a megszállók foglalták el. A szlovén tanítók helyett németeket hoztak, és kényszerrel elvették a szlovén könyveket. A tanítás német nyelven folyt.
- **1944** – az iskolát elfoglalják a német fegyveresek és az épületet megerősített támaszpontként használják.
- A felszabadulás után, **1945-ben** – az iskola ötosztályos, a tanulók tudása alacsony, fegyelmezetlenek, következőképpen a tanulmányi eredmény is gyenge.

TUDTÁTOK-E?

Évente kétszer a tanfelügyelő és a járási esperes ellenőrizte az iskolát és a tanulókat. A vizsga során ellenőrizték a tanulók általános iskolai és hittan tudását. A tanítás szeptembertől áprilisig tartott, áprilistól szeptemberig a tanulók otthon voltak, mivel segíteniük kellett a gazdaságban, a szőlőhegyen vagy a zsellér szülőknek.

- Az elkövetkező években kialakították a tejkonyhát, ahol a tanulók meleg uzsonnát kaptak, felújították a létesítmény belsejét és a fáskamrát, majd bevezették a villanyt. A gyerekek gyermeklapokat járattak - a Ciciban, a Pionir és a Pionirski list, - a településre vándorkönyvtár hozta az olvasnivalót.
- **1960**-ig – a tanítás délelőtt és délután folyik, a 6., 7. és 8. osztályosok kombinált tagozatokban tanulnak.
- **1961**-ben – megszűnik a 7. és a 8. osztály, a gyerekek Cerkvenjak vagy Juršinci településen folytatják a tanulást.
- **1976**-ban, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság idejében megnyitják a korszerű, új, könnyűszerkezetű iskolát, öt tanteremmel, tanári szobával, óvodával, konyhával és aulával, valamint az iskola melletti sportpályával. Az iskola a Vinko Jurančič Általános Iskola nevet viseli.
- **2006** – megnyílik a Vitomarci általános iskola kihelyezett tagozata, ami napjainkban is működik. A korszerű, világos épületben óvoda, tornaterem, tanári szobák, könyvtár, ebédlő és konyha, valamint hat tagozatot befogadó tantermek vannak.

(FORRÁS: Iz majhnega raste veliko, 10–27. oldal)

ÉRDEKESSÉG

Az egykori iskolában ma önkormányzati hivatal, turisztikai-információs központ, posta és orvosi rendelő működik.

FELADAT: „Tudásfelmérés”, hogy lássuk, mit sikerült megtanulni Sv. Andraž Önkormányzatának oktatástörténetéből. Válaszoljátok meg az alábbi kérdéseket.

1. Melyik évben indult először tanév Sv. Andraž településen?

- a.) 1812
- b.) 1791
- c.) 1864

2. 1899-ig a gyerekek csak délelőtt jártak iskolába

- a.) IGEN
- b.) NEM

3. Hogyan gyűjtöttek pénzt az iskolai felszerelésre?

- a.) az iskolai konyhakertben megtermelt zöldség és gyümölcs eladásával
- b.) bulik és játékok szervezésével
- c.) a pénzt és a kellékeket háztól házig gyűjtötték

4. Melyik államforma idejében nyitotta meg kapuit az új Vinko Jurančič Általános iskola?

- a.) Jugoszláv Demokratikus Köztársaság
- b.) Szlovén Köztársaság
- c.) Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság

Jó napot uram,
kicsoda ön?

Tanító, néprajzos
és helytörténész vagyok. Már
22 éve tanítok itt Sv. Andraž
településen, ahol iskolaigazgató is
vagyok. Szeretem a történelmet,
most írom a Sv. Andraži plébánia
és az iskola krónikáját, a ptuji
olvasókör tagjaként pedig
egy emlékkiadványt
készítek az egyesületi
tevékenység
25. évfordulója
kapcsán.

Érdekességek Ivan Strelec életéből:

- Megalapította az iskolai méhészetet – egy pavilon 8 méhcsaláddal.
- Az általános iskolát Markovciban és Ptujban látogatta, majd tanulmányait Mariborban, a tanítóképzőn folytatta. Első munkahelye Ptujban volt, majd Sv. Jurij ob Ščavnici településen tanítóskodott. **Ivan Jurančič**, méhészeti szakember közeli munkatársa és barátja volt. Strelec gyakran segített neki a méhészeti tanfolyamok és összejövetelek szervezésében.
- Ő volt az Alsó Stájerországi Szlovén Méhészegyesület és a Gomilci fiókegyesület első titkára, illetve mindkét méhészeti szervezet társalapítója.
- Mivel vidám és kitűnő tenoristaként csodálatosan énekelt, és megalapította az akkor még ritkaságszámba menő helyi kórust, a környékeliek a Slovenske gorice Csalogányának is nevezték.
- 1895-ben megalapította az olvasókört, amelyből később kialakult a Vitomarci Kulturális Művelődési Egyesület.
- Gyűjtötte és kiadta a Ptuj környéki népmeséket.

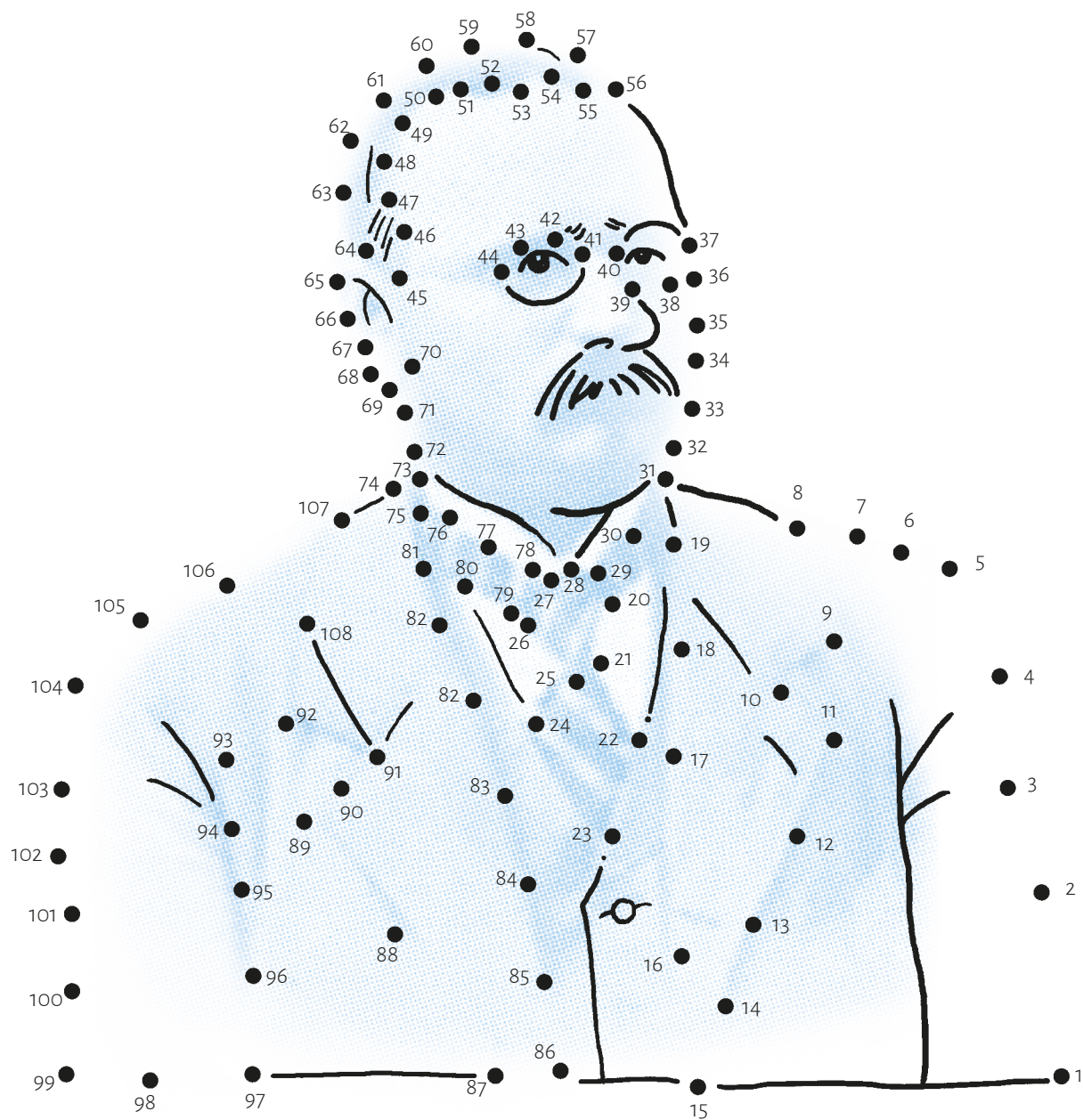
(FORRÁS: <http://www.spodnjepodravci.si/osebe/strelec-ivan/79/>)

TUDTÁTOK-E?

Ivan Strelec 1864-ben, Nova vas pri Markovcih településen, tehetős parasztcsaládban született. 1914-ben, Mariborban hunyt el.

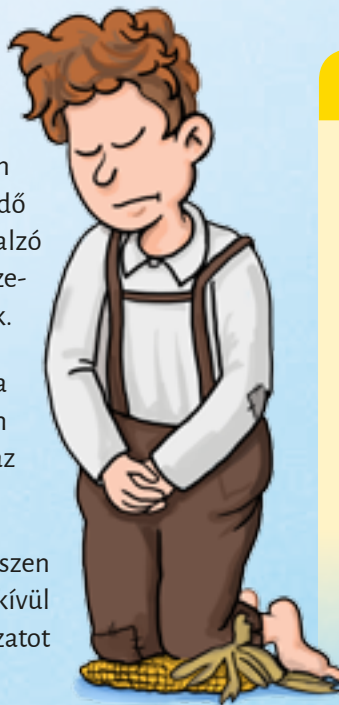
FELADAT: Számok összekötése. A helyesen összekötött számok a személyt (Ivan Strelec) ábrázolják.

Évekkel ezelőtt, amikor nagyanyáink és nagyapáink voltak iskolások, az órákon egészen más volt a fegyelmezés rendje. A tanítók szigorúbbak voltak és több „joggal” bírtak, hogy az osztályteremben rendet és nyugalmat teremtsenek. Így nem meglepő, hogy az iskolában rend, fegyelem és félelemből eredő tiszteletadás uralkodott. A mogyoróvessző, a pálca és a vonalzó minden osztályteremben kellékként szerepelt, és a tanítók előszeregettel alkalmazták ezeket, ha a tanulók fegyelmetlenek voltak.

A megszégyenítő büntetések közé tartozott még a számárpadba ültetés, a kukoricán vagy fahasábokon térdeltetés, és gyakran kemény szavak is elhangzottak, mit sem törődve azzal, hogy az effajta nevelés milyen nyomokat hagy a gyermek lelkivilágán.

A gyerekek alaposan meggondolták az esetleges csínytevést, hiszen ez biztosan valamilyen büntetéssel járt volna. A múltban rendkívül fontos volt a gyerekek magaviselete, mivel arra is negatív osztályzatot kaphattak, és így nem léphettek magasabb osztályba.

TUDTÁTOK-E?

A tanítók a fekete- és az aranykönyvbe írták be a rosszkodó, illetve szorgalmas gyerekek nevét.

FELADAT: Próbáld meg időrendi sorba rakni a fotókat a legrégebbitől a legújabbig.

ANEKDOTÁK ÉS SZOKÁSOK AZ ISKOLA KRÓNIKÁJÁBÓL

- **1885. 7. 26**-tól egy aranytallérral büntették azt a családot, amelynek csemetéje rendszertelenül járt iskolába.
- **1885**-ben merült fel, hogy iskolát építenek Slavšina településen. Mivel az ottaniak nem járták iskolába gyerekeiket, féltek és erősen ellenálltak: „Mivel jó tanító Slavšinában nem fog munkát keresni, el sem tudjuk elképzelni, hogy a büntetésből ide helyezett pedagógus hogyan fogja örömmel, szeretettel és eredményesen tanítani a gyerekeket.”
- „Az **1915/16**-os tanévben a nehézségek ellenére is bevezették a tejkonyhát. A járási iskolatanács pénzügyi támogatást adott, a gyerekek pedig háztól házig gyűjtötték az élelmiszert és a pénzt, de alig kaptak valamit. Volt, aki tényleg nem tudott adni, mások nem is akartak. Amúgy a lakosság többsége – a tehetősek és a szegényebbek is – ellenezte az iskolakonyhát.”
- **1955/1956-os tanév:** „Iskolánk tanulóinak többsége beteges, gyengélkedő. Több tanuló is akár hat kilométert kényszerül gyalogolni, ebéd nélkül (a tanítás délután is folyt). A szülők különböző, esetenként nehéz munkát végeztetnek a gyerekekkel. Megfigyeltük, hogy a gyerekek hiányosan öltözöttek, télen nincs jó lábbelijük. És az iszákosság is hozzájárul ahhoz, hogy a szülők nem szentelnek kellő figyelmet a gyerekeknek. Hogy legalább egy kicsit megerősödjének, az iskolában, vöröskeresztes segélyként, zsírt osztottunk a tanulóknak.”
- **1970**-ben a ljubljanaí rádió-televízió forgatócsoportja járt az iskolában, hogy néhány vágóképet készítsen a „Gyermekeinkért” című műsorhoz, amelyben a Slovenske gorice, Haloze, Kozjansko és Ljubljana térségében élő tanulók közötti társadalmi egyenlőtlenségeket kívánták bemutatni. A műsor után a ljubljanaí Lek gyógyszergyár használt, de jó állapotú ruhákból- és lábbelikből álló csomagokat küldött a gyerekeknek.

ÉRDEKESSÉG

1963-ban 33 tanuló ment kirándulásra Gorenjskora. A ptuji vasútállomásra a gyerekek a ptuji Jože Lacko Mezőgazdasági Szövetkezet segítségével, traktorral jutottak el.

FELADAT: A folytatásban felmenőink szokásairól, valamint arról olvashatunk, hogyan küzdöttek a különböző bajok ellen. Írjátok be a mondatokba a hiányzó szavakat:

Ha idegen _____ jön a házhoz, üljön le, különben elveszi a gyerekek álmát (*merbe*).

Ha jégeső közelít, a _____ *fazékfogó* vellákat dobnak keresztbe a küszöb előtt (*/konydasszgazo*).

Ha valaki köszönésnél nem veszi le a _____, vagy egyáltalán nem köszön, akkor megszólják:

„_____ tartasz a kalapod alatt?” (*latopka; radamat*)

Az írást és a szépírást már a középkorban is tanították, a tantervekben pedig 1774-től szerepelnek. Kezdetben palatáblára, később pedig tintával és tollal pergamenre, majd papírra írtak. Az általános iskola minden osztályában, heti két órában tanították. A gyerekek így megismerték a helyes testtartást, mindenekelőtt a kéz és az ujjak helyes tartását és a ritmusszámolást. Mária Terézia tanügyi rendelete alapján készült el az általános oktatási törvény – az Általános oktatási rendelet, amely az első félév után és a tanév végén a tanulók nyilvános osztályozására kötelezett.

Az iskolai ellenőrzés és a gyerekek általános- és hittantudását felmérő vizsga során a tanítóknak át kellett adniuk a tanulók szépírással megírt füzetét, amit a tanfelügyelő átnézett és leosztályozott. A szépírásoktatás célja az volt, hogy a gyerekek kézírása olvasható és kellemes legyen.

Az iskolákban a szépírást, önálló tantárgyként, 1959 körül szüntették meg, azt a szlovén nyelv tantárgyhoz sorolták, és a teljes dolgozat alaki megjelenéséhez tartozóként osztályozták.

(FORRÁS: <http://www.ssolski-muzej.si/slo/aboutmuseum.php?page=11>)

FELADAT: Hogyan élted meg a „Menekülést az oktatás történetébe”? Annak idején a szépírásnak sokkal nagyobb súlya volt, mint napjainkban. Ha megnézzük nagymamáink és nagypapáink feljegyzéseit, látható, hogy mindenki a szép, olvasható írásra törekedett. Írjad le szépírással, hogyan élted meg a „Menekülést az oktatás történetébe”. Írd le élményedet!

[illegible]

[illegible]

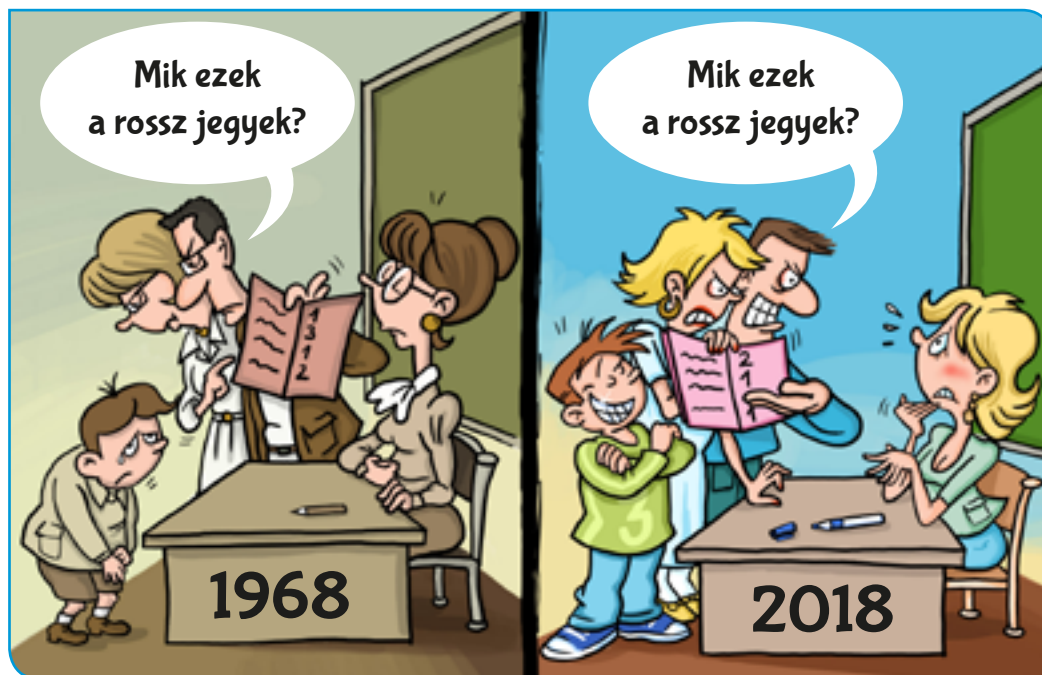
ANDRAŽ BEMUTATJA A MUZEÁLIS INTERAKTÍV OSZTÁLYTERMET

A két részből álló muzeális interaktív tanterem kialakításának célja az oktatás fejlődésének bemutatása. Az egyik részben az 1900-ból származó osztályterem-berendezés és kellékek láthatók. Fapadok, krétával írható, állványon elhelyezett iskolatábla, és a füzeteket helyettesítő palatáblák. A másik részben korszerű iskolai bútorzat, interaktív tábla, írásvetítő és táblagépek láthatók.

Az osztályteremben zajlik a „Menekülés az oktatás történetébe” termék egy része, amelynek keretében belül, műhelyfoglalkozások formájában megismerhetitek, hogyan fejlődött nálunk az oktatás, megtekinthetitek az erről szóló animációs filmet, a fegyelmezési intézkedéseket és a kiállított régi kellékeket. A műhelyfoglalkozás másik része a szabadtéri tanteremben zajlik, amely során megtekinthetjük a tolerancia útján található kulturális műemlékeket és nevezetességeket, majd sétát tehetünk a templom körüli titokzatos síkságon. A résztvevők érdekes módon ismerkedhetnek térségünk oktatásfejlődésével, amelynek gyökerei egészen 1791-ig nyúlnak vissza.

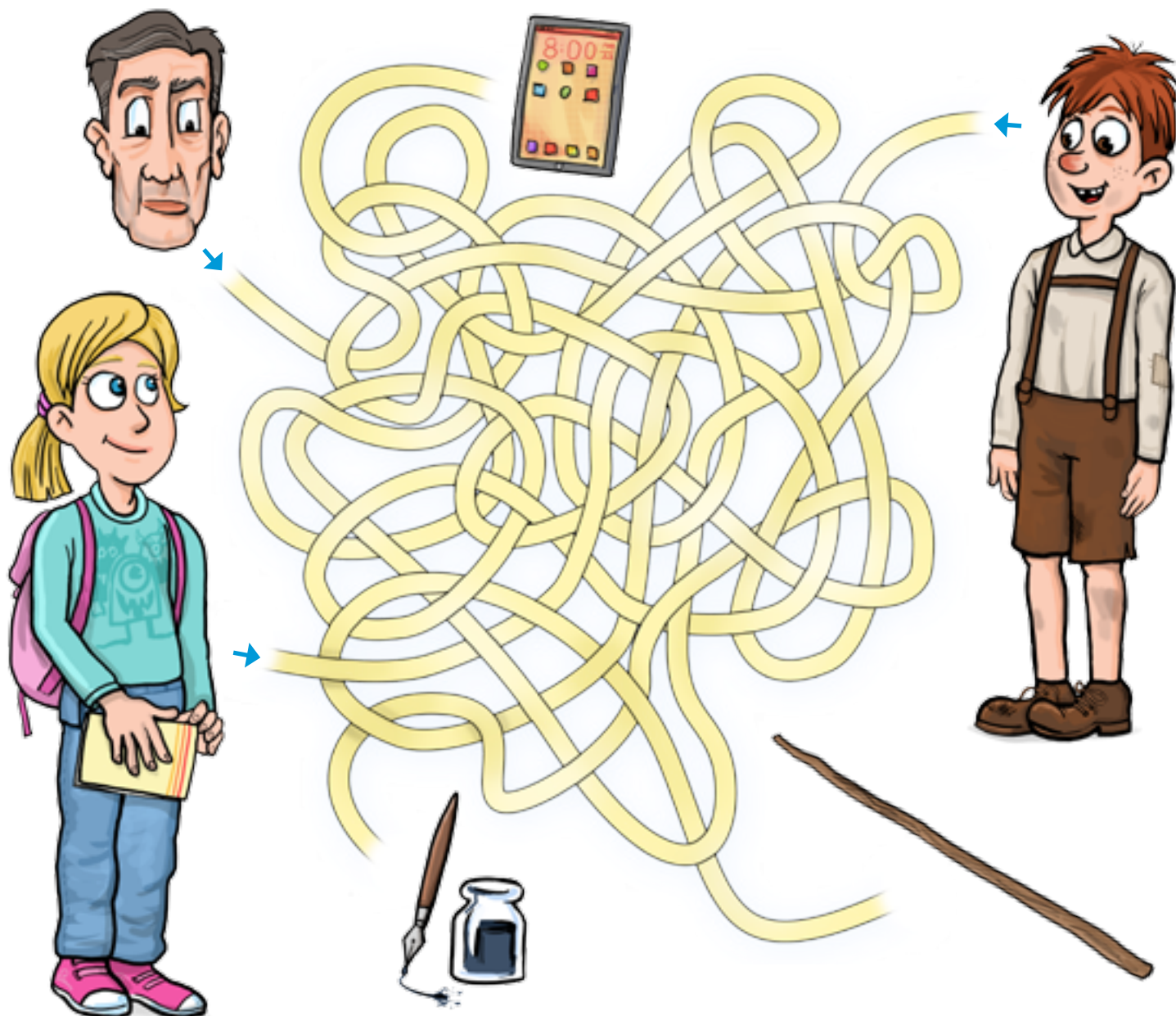
FELADAT: Az alábbi kép alatt foglald össze, mi változott az oktatásban.

[illegible]

	RÉGEN	NAPJAINKBAN
A	A szülőkre pénzbírságot szabtak ki, ha a gyereket nem járatták iskolába.	Pénzbírság nincs, mivel azonban az általános iskola látogatása kötelező, a szülők büntetőjogilag felelnek, ha gyerekeiket nem járatták iskolába.
B	A pedagógusok ismerhették és érdeklődhettek a család szociális helyzete iránt.	Ezzel a pedagógusok nem, hanem csak a szaktanácsadó szolgálatok dolgozói foglalkozhatnak, akiket viszont titoktartás kötelezi.
C	Rossz magaviselet esetében a gyerekeket számpadba ültették vagy egyéb testi fenyítéseket alkalmaztak.	Tilos mindennemű fizikai büntetés.
D	Az iskolában ellenőrizték, nem tetvesek-e a gyerekek, sőt még a fejüket is megmosták, és otthonra is sampont adtak nekik.	Tilos a gyerekek bármilyen átvizsgálása és nyilvános kiemelése.
E	Sok gyerek volt egy osztályban.	Kevesebb gyerek van egy osztályban.
F	Pedagógushiány.	Túl sok képzett pedagógus.
G	Iskolába, akár több kilométer távolságból is, kizárólag gyalog jártak.	Kitűnően szervezett iskolabuszok, amelyek naponta akár többször is az iskolába és haza szállítják a gyerekeket. Az elsősöknek kötelező a kísérő biztosítása.

FELADAT: Kössétek össze a 3 különböző személyt a hozzájuk tartozó tárgyakkal.

The first school building in Vitomarci opened its doors in 1864.

The new prefab school building of Vinko Jurančič Primary School opened in 1976.

The new Primary Elementary School of Vitomarci opens its gates in 2006.

ESCAPE TO SCHOOL THROUGH TIME WITH ANDRAŽ

PUBLISHER:

Municipality of Sveti Andraž v Slovenskih goricah

FOR THE PUBLISHER:

Darja Vudler

TEXT:

DIGIFOT company in cooperation with Municipality of Sveti Andraž v Slovenskih goricah and POŠ Vitomarci

ENGLISH TRANSLATION:

Harmat Császár Jolanda

GRAPHIC DESIGN, ILLUSTRATION AND PRINT:

DIGIFOT, fotografija in tisk d.o.o., Lendava

PHOTOS:

Archive of Municipality of Sveti Andraž v Slovenskih goricah

NUMBER OF ISSUES:

600 pieces

PLACE AND YEAR OF PUBLICATION:

Vitomarci, 2018

PRICE:

Free copy

PUBLISHER CONTACT INFORMATION:

Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah,
Vitomarci 71, 2255 Vitomarci

WEBSITE OF THE MUNICIPALITY:

www.sv-andraz.si

WEBSITE OF THE PROJECT:

<http://escape.project-escape.eu/sl/>

Dear Pupils!

In front of you is a modern, graphically rich and illustrative textbook with tasks in which a boy called Andraž shows education through time in the Municipality of Sveti Andraž in Slovenske gorice in an interesting way.

It is intended primarily for you, pupils, as you will definitely find many interesting facts and will be able to compare the education of today with that of the past. I am certain that adults will also browse through the textbook and that it will bring back memories of their school days.

Education in our municipality has a rich tradition. With the transnational project „ESCAPE”, we wanted to preserve this history and present it to current generations in an interesting way. In one-day or multi-day workshops, you can walk around the Mysterious Plain, where you will visit the stops on the Path of Tolerance, and see where and how the classes were once held. The last stop is the old-fashioned, but modern, museum classroom, which was created within the project, where you can take part in penmanship workshops or workshops for learning good manners, and you can also try how it felt to be punished by being forced to kneel on corn or made to sit on the naughty bench.

I believe that, with the help of this project and while reading this textbook, you will gain many valuable and new insights. People have different memories and different feelings about their days in school. I leave you to decide when it was more fun to go to school - in the past or today.

Have fun reading the book and solving the tasks.

Mayor **Darja Vudler,**

The Municipalities of Sveti Andraž in Slovenske gorice

ANDRAŽ READS SCHOOL CHRONICLES AND SURVEYS THE HISTORY OF SCHOOLING IN SLOVENIA

- **1791** – the first school opens in Sv. Andraž and works for all of two years.
- Up to **1799** – no lessons, for lack of a school building and teaching staff.
- **1812** – regular school opens in the vicarage; out of seventy-five school-age children, only thirteen students attend classes.
- Up to **1864** – there is no permanent school building; classes move between the vicarage, and the homes of the Matjaž and Druzovič families.
- **Spring 1864** – the construction of a school building begins; classes start in the autumn.
- Up to **1889** – the school has a single classroom for all. Pupils attend classes all day; older ones in the morning, younger ones in the afternoon.
- **1889** – the building is enlarged, a second classroom is added. The upper floor houses the classrooms, while the ground floor has a flat for the teacher and a gym.
- **1894** – attendance grows, so two more classrooms are added; the gym is turned into a classroom. Women's handicrafts is introduced, attended by 95 girls.
- **World War I** – school attendance is poor; the school is closed several times due to lack of firewood. Pupils knit socks and caps for soldiers, pick herbs, and help collect clothing, footwear and paper, while teachers are involved in administrative work.
- **Between the two world wars** – the situation improves, the school building is renovated, a garden is formed in front of the school.
- **World War II** – the school building is occupied by invading soldiers. Slovenian teachers are replaced by German ones, all Slovenian books are confiscated. Teaching continues in German.
- **1944** – the Germans turn the school building into a command post.
- **1945**, following liberation – the school has 5 classrooms, but the pupils lack basic skills, are undisciplined and consequently lag in learning achievement.

DID YOU KNOW?

Twice a year the school and pupils were supervised by the school supervisor and the district dean. Students were tested for general school subjects and religion. Classes ran from September to April. From April to September students stayed at home to help on farms, wineries and around the house.

- In the following years, a dairy kitchen is added to feed the students, the interior of the building is renovated, a woodshed is built and electricity is installed. Children are subscribed to the periodicals Ciciban (Tit), Pioneer and Pioneer Leaflets; a bookmobile service is started.
- Up to **1960** – classes are held in the morning and afternoon, forms 6, 7 and 8 are taught in combined classes.
- **1961** – forms 7 and 8 are discontinued; children are redirected to nearby Cerkevnik or Juršinci.
- **1976**, the heyday of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia: a new prefab school building is ceremonially opened. The new Vinko Jurančič Primary School, as it is called, boasts five classrooms, a teachers' room, a kindergarten, a kitchen, a lobby, and a sports playground.
- **2006** – the new Primary Elementary School of Vitomarci opens its gates. Equipped with a kindergarten, a gym, a teachers' room, a library, a dining room, a kitchen, and five classrooms, this modern and well lit complex serves us well to date.

(SOURCE: Iz majhnega raste veliko [From small beginnings to greatness], pages 10 to 27)

FACTLET

Today, the old school is home for the municipal administration, a tourist information center, a post office and a health clinic.

ASSIGNMENT: »Take this Knowledge test to show how much you have learned about the development of schooling in the Municipality of Sv. Andraž. Please answer the questions below.

1. In which year did the first school open in Sv. Andraž?

- a.) 1812
- b.) 1791
- c.) 1864

2. Until 1899, classes were held in morning only.

- a.) TRUE
- b.) FALSE

3. How did they get the money to run the school?

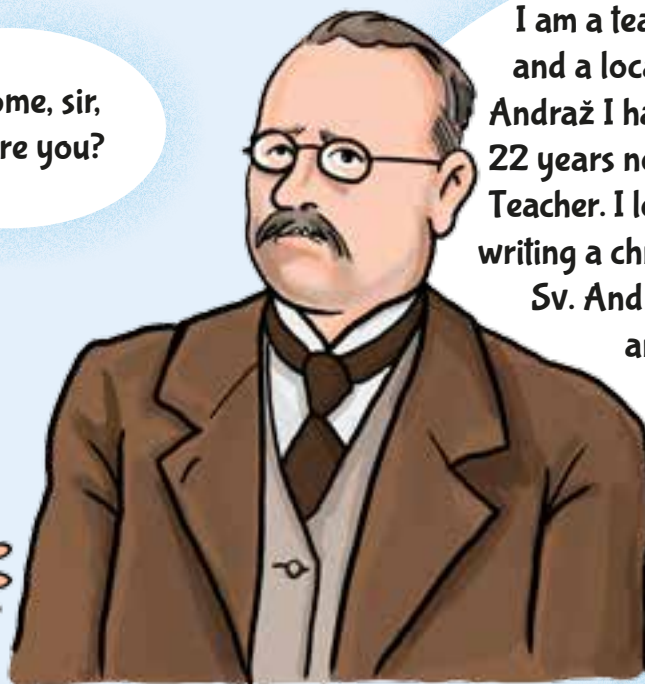
- a.) by selling vegetables and fruits produced at the school garden
- b.) by organizing events and games
- c.) by door-to-door fundraising

4. What was the official name of our republic when the new prefab school called Vinko Jurančič Primary School opened?

- a.) Democratic Federal Yugoslavia
- b.) Republic of Slovenia
- c.) Socialist Federal Republic of Yugoslavia

Welcome, sir,
who are you?

I am a teacher, an ethnographer,
and a local historian. Here at Sveti
Andraž I have been teaching for
22 years now, and I'm a Head
Teacher. I love history. I am currently
writing a chronicle of the parish of
Sv. Andraž, a school chronicle,
and as a member of the
Ptuj reading society I'm
compiling a memorial
brochure for the
25th anniversary of
this society's social
activities.

Factlets about Ivan Strelec:

- Started beekeeping at the school, with 8 bee families.
- Attended elementary school in Markovci and Ptuj, and studied teaching in Maribor. Following his graduation, he worked in Ptuj, at Sv. Jurij near Ščavnica. **Ivan Jurančič**, an apiary expert, was his closest associate and friend. Strelec helped him organize beekeeping courses and gatherings.
- Was the first secretary of the Slovene Beekeeping Society for Lower Styria and its branch office in Gomilci, and a co-founder of both beekeeping organizations.
- Strelec was nicknamed the nightingale of Slovenian vineyards because he was known as a cheerful and excellent tenorist. He founded a choir, which was rare in those days.
- Established a reading circle in 1895, from which the Vitomarci Cultural Art Society later developed.
- Collected fairy tales from the Ptuj region and published them.

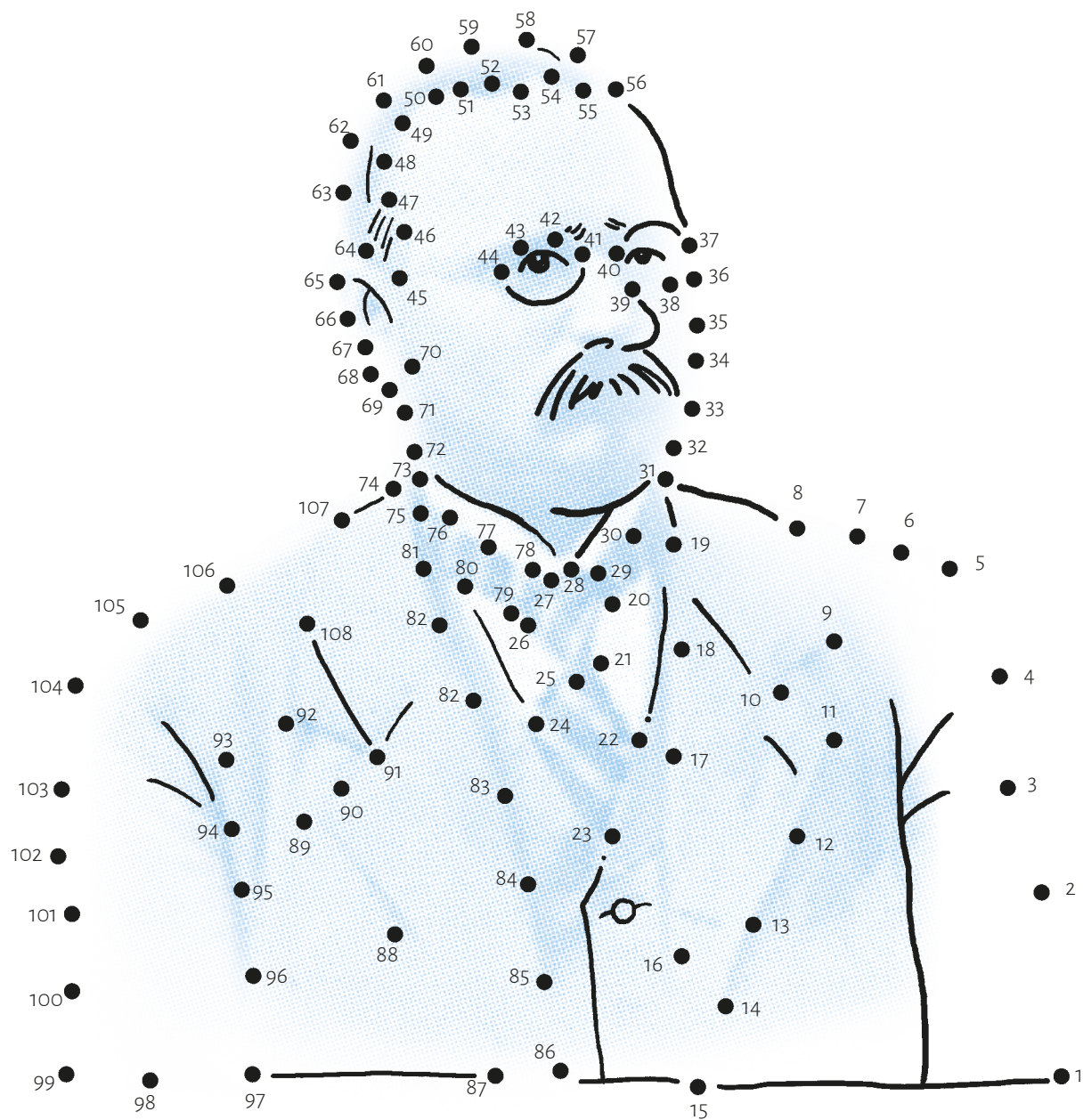
(SOURCE: <http://www.spodnjepodravci.si/osebe/strelec-ivan/79/>)

DID YOU KNOW?

Ivan Strelec was born in 1864 in Nova vas, near Markovci, in a wealthy farming family. He died in 1914 in Maribor.

ASSIGNMENT: Connect the numbers. Connecting them the right way will reveal the face of a man (Ivan Strelec).

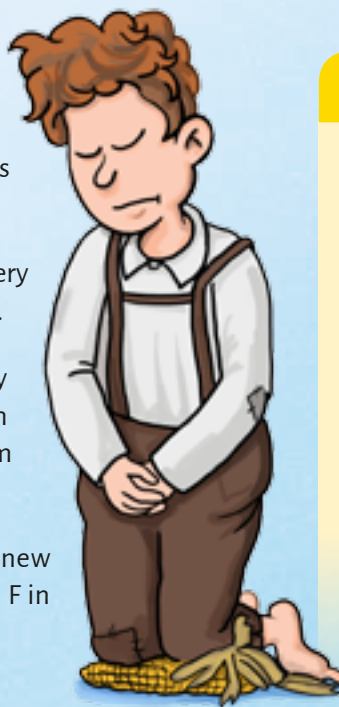
ANDRAŽ ABOUT DISCIPLINE, PUNISHMENT AND GOOD BEHAVIOR

Many years ago, when our grandmothers and grandfathers attended school, discipline and order were enforced in radically different ways from today. Teachers were harsher and had more “rights” to maintain order and peace in the classroom. Students were awed into behaving.

Hazelnut sticks, canes and rulers were standard equipment in every classroom, and teachers used them eagerly against unruly kids.

Humiliating punishments included the donkey bench (naughty step) and kneeling on corn or pollen seeds. Teachers often abused the children verbally, with no regard to the potential harm to their wards’ psyche.

Children think twice before playing pranks, because they knew the risks. Behavior was an important “subject”. Pupils with an F in behavior did not progress to a higher form.

DID YOU KNOW?

Teachers kept black and golden books with the names of naughty and industrious pupils, respectively.

ASSIGNMENT: Try to classify these school photos from the oldest to the newest.

ANECDOTES AND CUSTOMS FROM THE SCHOOL CHRONICLE

- From **26 July 1885** families were punished with a fine of one gold dinar for poor and irregular school attendance.
- In **1885** they wanted to set up a school in Slavšina. However the good people of Slavšina were scared of the idea, and rebelled against it: *"No good teacher in his right mind would ask for a job in Slavšina. It's a hellhole for teachers, and we don't see how someone convicted to teach here would have the spirits to raise our children with the joy and love needed for their success."*
- "In the school year **1915/16**, a school kitchen was introduced at the local school, despite all the difficulties. The district school council contributed in cash, and the children went house-to-house asking for food and money, but they got very little. Some people were not able to give, others did not want to. In general, the population—both the wealthy and the poor—were against the school cuisine."
- The year 1955/1956:** *"Many pupils in our school are very weak and undernourished. Some walk to school 6 kilometers and have to get by without lunch (classes are also held in the afternoon). Parents use children for various tasks, even heavy work. It was noted that the pupils are poorly dressed, and in the winter they are without good footwear. Drinking is one of the reasons why parents care too little for their children. At school, we gave our pupils grease in Red Cross packets to give them some strength."*
- In **1970**, RTV Ljubljana sent a crew to the school. They shot some video footage for the show "For Our Children", where they wanted to highlight the social differences between schoolchildren in Slovenske Gorice, Haloze, Kozjansko and Ljubljana. In response, the Ljubljana based Lek Pharmaceuticals Company sent the schools gifts packages with used but still very well preserved clothing and footwear.

FACTLET

In 1963, 33 students attended a trip to Gorenjska. Transport to the railway station in Ptuj was sponsored by the Agricultural Cooperative Jože Lacko Ptuj – the children were transported by a tractor.

ASSIGNMENT: Read below about the daily habits of our ancestors, what they believed in and what they did against bad luck. Substitute the missing words, using their anagrams as prompts:

If a _____ comes to your house, ask him sit down lest he takes away the sleep of your children. (*garsnet*)

_____ can chase away hail by throwing a jug holder in front of their doorstep. (*Hoerviewsus*)

If someone does not take their _____ off when greeting you, or don't greet you back, you ask them, "Do you have

a _____ under that hat?" (*tha; ribd*)

Children started to study writing and calligraphy as early as the Middle Ages. School records from 1774 document their inclusion in curricula. At first, pupils wrote on wax tablets, then used ink and pen on parchment, until paper was introduced. Writing and calligraphy were taught for two hours a week in all grades of elementary school. They helped pupils maintain correct posture, learn fine motor skills in their hands and fingers, and master pacing. Maria Theresa issued a decree for the passing of a primary school law. The General School Order, as it was called, required public assessment of pupils at the end of the first semester and at the end of the school year.

When a school was visited by supervisors to test the pupils' knowledge in general subjects and in religion, the teachers had to hand over to them their wards' calligraphy exercise books which were then appraised and marked. Calligraphy was taught to make the children acquire a readable and pleasant font and hand.

As a separate subject, it was struck off curricula around 1959. It was merged into the subject Slovenian language.

(SOURCE: <http://www.ssolski-muzej.si/slo/aboutmuseum.php?page=11>)

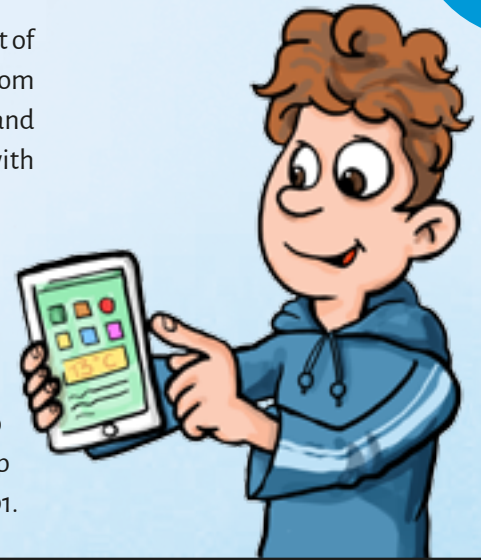

A series of 20 horizontal blue lines, evenly spaced, spanning the width of the page. These lines are intended for calligraphy practice, providing a guide for letter height and placement.

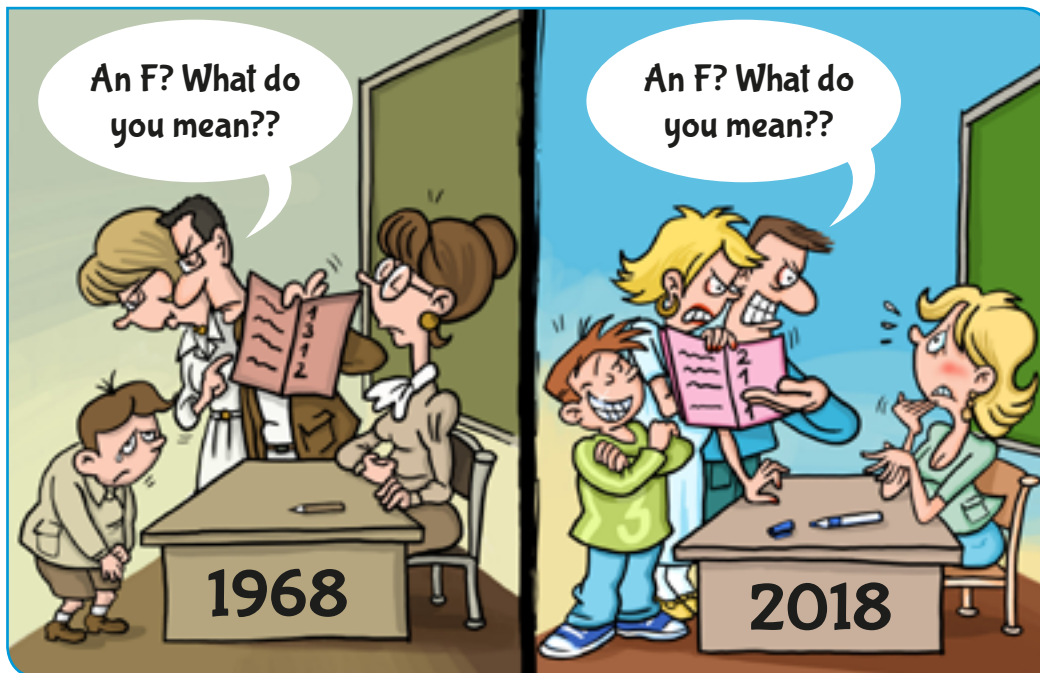
ANDRAŽ PRESENTS THE INTERACTIVE CLASSROOM MUSEUM

The purpose of the Interactive Classroom Museum is to demonstrate the development of our school education. It consists of two parts. The older part shows the status of classroom equipment and school supplies from 1900. Wooden benches, blackboard with chalk, and slates instead of exercise books. The newer part shows modern school furniture with interactive whiteboard, projector and tablets.

“The progress of schooling” is a project in our school for organizing workshops to conjure up the touch and smell of this progress, screening animated films about the progress of schooling through time, explaining school disciplinary measures and showing antique exhibits. This project also has an extramural part, where you can see outdoor cultural monuments and sights on the path of tolerance, and where you can also stroll the mysterious plain around the church. Those taking part can take an exciting trip through the development of education in our municipality, whose roots date back to 1791.

ASSIGNMENT: Based on the pictures below, describe the changes in schooling.

[illegible]

ANDRAŽ COMPARES SCHOOLING WAY BACK WHEN AND NOW

A

Parents were fined for not sending their children to school.

There's no money penalty; however, parents are criminally liable if they do not send their children to school, since elementary school is now compulsory.

B

Teachers knew and were interested in the social status of their pupils' families.

Teachers may not get involved in such matters; they only provide counseling, and they are committed to secrecy.

C

For poor behavior, pupils were punished with donkey bench (the naughty step) and also with physical penalties.

Any physical punishment is proscribed.

D

In schools, they checked whether the children had lice, even washed their heads and gave them shampoos to use at home.

Such examinations and public exposure are proscribed.

E

Large classes.

Small classes.

F

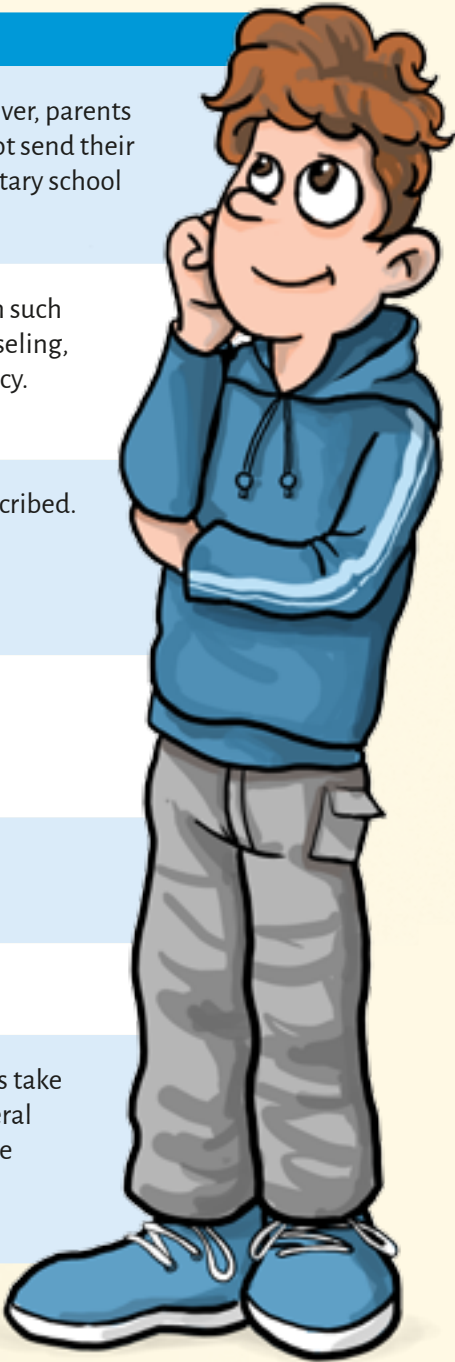
Shortage of teachers.

Surplus of qualified teachers.

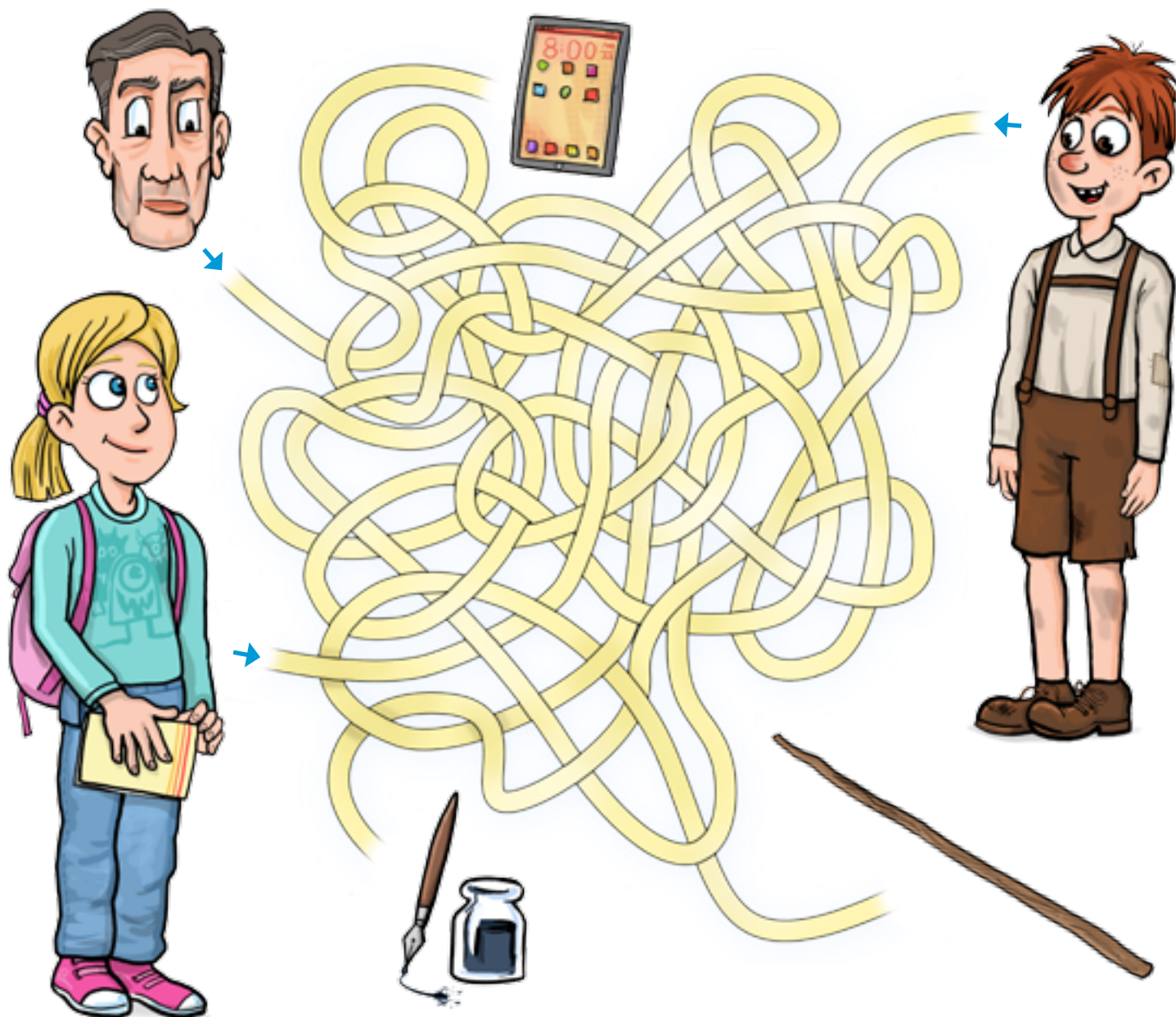
G

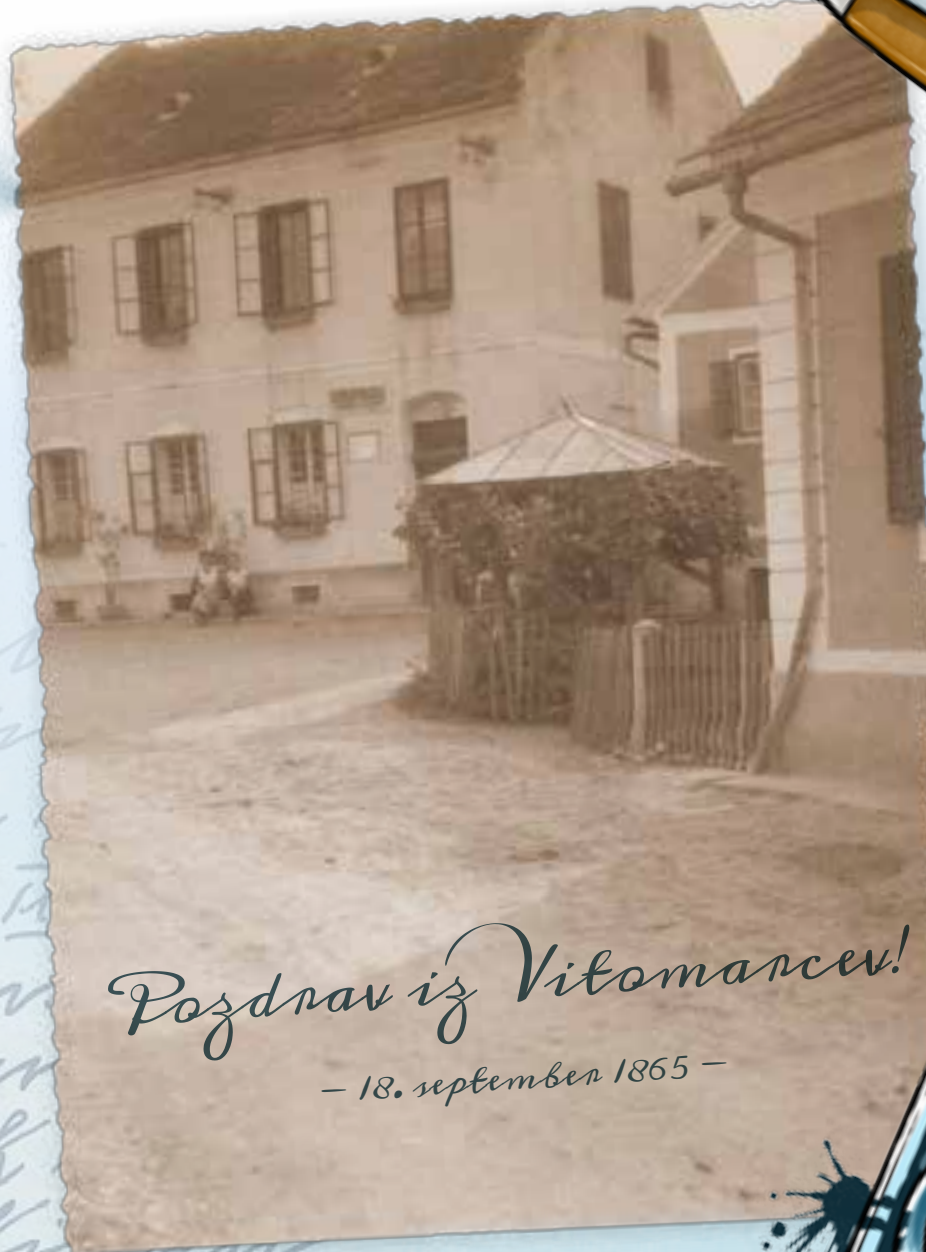
All pupils walked to school, even if kilometers away.

Well organized school transports take children to and from school several times a day. First graders must be escorted to and from school.

ASSIGNMENT: Connect 3 different people with items that belong to them.

Pozdrav iz Vitomancev!

— 18. september 1865 —

